

Aktuální otázky lidských práv

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

V hlavním článku aktuálního vydání Bulletinu Centra informuje Veronika Bazalová o skutečnosti, o níž jste se jako o většině aktuálních otázek ze světa lidských práv z mainstreamových médií nedozvěděli. Palestina se stala třicátým státem na světě, který uložil ratifikační listiny kampského dodatku k Římskému statutu, čímž byla splněna první podmínka pro aktivaci jurisdikce Mezinárodního trestního soudu vůči zločinu agrese. Nalistujete-li stránku 3 Bulletinu, pak se dozvíte více o obsahu dodatku ke zločinu agrese a také o jeho limitech.

Vysoké mezinárodní politiky se týká rovněž kauza syna padlého libyjského diktátora Muammara Kaddáfího, který byl nejprve odsouzen k trestu smrti, poté omilostněn, což však ještě neznamená, že Saif Al-Islam se bude těšit ze života na svobodě. Zatykač Mezinárodního trestního soudu totiž zůstává navzdory mocenské hře na libyjské scéně stále v platnosti.

Ve velké části Evropy již neúprosně udeřil podzim, ale v Bulletinu se přesto ještě krátce vrátíme k jednomu z velkých letních témat. Zejména ve Francii rezonovala problematika koupacího oblečení muslimských žen, jež svou praxi zakrývání těla přenesly i pro pobyt u vody či ve vodě. Některá tamní města si usmyslela, že vědí, co je pro všechny ve věci rekreačních oděvů nejlepší a netolerovala neodhalená těla. Jako u mnoha lidskoprávních otázek ve věci aspoň na čas udělal jasno soud. Například taková Čína se v této problematice ukazuje jako mnohem otevřenější země, koupání v oděvu je tam zcela běžné.

Na druhou stranu, pracovní podmínky dělníků nepatří k tématům, jimiž by se Čína mohla chlubit. Naopak potěšující zprávy jsme se dočkali z České republiky: Do konce letošního roku má MPSV za úkol vytvořit zákon, který by pomohl ve věci práv osob se zdravotním postižením, jež využívají dopravního psa se speciálním výcvikem.

Hubert Smelal

Obsah

| Mezinárodní trestní soud o krok blíže jurisdikci vůči zločinu agrese

1) Mezinárodní trestní spravedlnost | 5

- Líbya oslobodila Saifa Al-Islama Kaddafiho, zatykač Mezinárodního trestního soudu je však stále v platnosti

2) Evropský systém ochrany lidských práv | 7

- Burkiny: ano či ne?
- Pomoc k právu

3) Mezinárodní politika, byznys a lidská práva | 12

- Vyšla kniha o pracovních podmínkách čínských dělníků

4) Česká republika a lidská práva | 14

- Zdravotně postižení s asistenčním psem se dočkají zákonné ochrany
- Na cestě k inkluzi ve vzdělání – krok správným směrem či přešlapování na místě?

| Monitoring lidskoprávních publikací: Přehled aktuálních článků o lidských právech

Titulní fotografie: Projekt "Time is Now, Yalla!" z Izraele a Palestiny, autor: Camlacaoz , zdroj: Wikimedia Commons CC BY-SA 4.0

SERVIS PRO ZÁJEMCE O LIDSKÁ PRÁVA NA WEBU CENTRA

Pokud se zajímáte o lidská práva, na webu Centra najdete několik zajímavých stránek, které by vám mohly usnadnit práci. Je tam například seznam letních škol, které můžete letos navštívit, včetně deadlinů, školného a odkazů.

Na webu je i *beta verze* našeho Manuálu k výzkumu lidských práv s řadou odkazů na užitečné zdroje včetně výzkumných mezinárodněprávních a lidskoprávních manuálů amerických univerzit nebo lidskoprávních blogů.

Více na www.centrumlidskaprava.cz

Mezinárodní trestní soud o krok blíže jurisdikci vůči zločinu agrese

Veronika Bazalová

V červnu 2016 ratifikovala Palestina jako třicátý stát na světě kampalský dodatek ke zločinu agrese. Tím je splněna první podmínka pro aktivaci jurisdikce Mezinárodního trestního soudu vůči tomuto zločinu.

Konference v ugandské Kampale se v roce 2010 účastnilo 4600 delegátů z 90 zemí světa – zástupci smluvních i nesmluvních států, mezinárodních organizací a nevládních organizací. Šlo o první revizní konferenci, která měla za cíl zhodnotit fungování Mezinárodního trestního soudu (MTS) a zvážit změny Římského statutu. Vyústěním konference byly dva dodatky Římského statutu – rozšíření válečných zločinů a definice zločinu agrese.

Zločin agrese

Kampalským dodatkem ke zločinu agrese se zavádí nový článek 8 bis Římského statutu, který ve svém prvním odstavci zločin definuje následovně:

„...zločin agrese znamená plánování, přípravu, zahájení nebo provedení útočného činu, který svou povahou, závažností a rozsahem zakládá zjevné porušení Charty OSN, a to osobou, jež je v postavení, které jí umožňuje efektivně vykonávat kontrolu nad státem nebo řídit jeho politické nebo vojenské akce.“ [1]

K aktivaci kampalského dodatku je nutné splnit dvě důležité podmínky – zaprvé jej musí ratifikovat třicet států, zadruhé musí následně o aktivaci rozhodnout Shromáždění smluvních stran, a to ne dříve než 1. ledna 2017 a minimálně rok poté, co byla uložena třicátá ratifikace.

Jurisdikce soudu

Na první pohled by se mohlo zdát, že se Palestina svou ratifikací [2] snaží do budoucna zabránit potenciální agresi ze strany Izraele. Takový efekt však kampalský dodatek mít nebude. Jurisdikce MTS ke zločinu agrese se totiž liší od jeho jurisdikce k původním zločinům v Římském statutu – zločinu genocidy, zločinům proti lidskosti a válečným zločinům.

Slavnostní zahájení revizní konference v Kampale [1]

U těchto zločinů má soud působnost i tehdy, pokud příslušník nesmluvního státu vykoná uvedený zločin na území smluvního státu. Zločin agrese, který spáchá příslušník nesmluvního státu nebo kdokoli na území nesmluvního státu, však zůstává mimo jurisdikci MTS (navrhovaný čl. 15 bis odst. 5 Římského statutu). Znamená to, že nesmluvní státy jsou ze zločinu agrese vyloučeny nejen jako pachatelé, ale rovněž jako oběti. Jedná se o koncept tzv. dvojího souhlasu, kdy změnu Římského statutu musí ratifikovat jak agresor, tak napadený stát.

Úzce vymezená působnost vůči zločinu agrese se vztahuje na dva způsoby zahájení činnosti soudu – oznámení situace smluvním státem (čl. 14 Římského statutu) a zahájení vyšetřování žalobcem z vlastní iniciativy (čl. 15 Římského statutu). Stíhání zločinu agrese vůči příslušníkům nesmluvních států bude možné, pouze pokud tak rozhodne Rada Bezpečnosti OSN. Nezdá se však pravděpodobné, že by případná agrese v izraelsko-palestinském konfliktu našla jednomyslnou podporu v Radě bezpečnosti OSN.

Co dál?

Tato omezení v jurisdikci soudu vzbuzují pochybnosti, zda bude MTS schopný ve skutečnosti na agresi adekvátně reagovat. Je ale třeba si uvědomit, že jednání v Kampale byla velmi složitá, jelikož se

Kofi Annan a tehdejší žalobce Luis Moreno Ocampo na revizní konferenci v Kampale, v pozadí současná žalobkyně Fatou Bensouda [2]

hledal konsensus napříč všemi účastníky, včetně nesignalovaných států. A přestože se jedná o kompromisní řešení, je třeba hodnotit pozitivně, že se účastníci na zahrnutí zločinu agrese do Římského statutu nakonec shodli.

Prezident Shromáždění smluvních stran Římského statutu Sidiki Kaba třicátou palestinskou ratifikací uvítal a označil ji za významný krok k posílení vlády práva. Od června 2016 se k třiceti státům s ratifikací kampalského dodatku přidaly ještě Chile a Nizozemí (23. září 2016). [3] Poslední podmínka k aktivaci zločinu agrese – hlasování Shromáždění smluvních stran – je naplánováno na prosinec 2017.

Poznámky

- [1] Přesné znění kampalského dodatku k zločinu agrese je dostupné na https://asp.icc-cpi.int/iccdocs/asp_docs/RC2010/AMENDMENTS/CN.651.2010-ENG-CoA.pdf.
- [2] Palestinská ratifikace je dostupná na <https://treaties.un.org/doc/Publication/CN/2016/CN.452.2016-Eng.pdf>.
- [3] Přehled všech států je dostupný na: https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XVIII-10-b&chapter=18&clang=en.

Zdroje

- Criminalizing the illegal use of force - Activating the jurisdiction of the International Criminal Court over the crime of aggression in 2017, UN Web TV, 23. září 2016, (<http://webtv.un.org/watch/2017/5138907238001#full-text>).
- State of Palestine becomes the thirtieth State to ratify the Kampala amendments on the crime of aggression, International Criminal Court, 29. června 2016, (<https://www.icc-cpi.int/Pages/item.aspx?name=pr1225>).
- Trahan, J. Implications of the 30th Ratification of the International Criminal Court's Crime of Aggression Amendment by Palestine, *Opinio Iuris*, 30. června 2016 (<http://opiniojuris.org/2016/06/30/implications-of-the-30th-ratification-of-the-international-criminal-courts-crime-of-aggression-amendment-by-palestine/>).

Fotografie

- [1] Slavnostní zahájení revizní konference v Kampale, autor: Coalition for the ICC, www.flickr.com, 31. května 2010, CC BY-NC-ND 2.0.
- [2] Kofi Annan a tehdejší žalobce Luis Moreno Ocampo na revizní konferenci v Kampale, v pozadí současná žalobkyně Fatou Bensouda, autor: Coalition for the ICC, www.flickr.com, 31. května 2010, CC BY-NC-ND 2.0.

1) Mezinárodní trestní spravedlnost

Líbya oslobodila Saifa Al-Islama Kaddafiho, zatykač Medzinárodného trestného súdu je však stále v platnosti

Katarína Hukelová

V masovom súdnom procese proti bývalým predstaviteľom líbyjského režimu bol Saif Al-Islam Kaddafi, v minulosti považovaný za nástupcu svojho otca, dlhoročného diktátora Líbye Muammara Kaddafiho, odsúdený na trest smrti. Rozhodnutím parlamentu v Tobruku mu bola udelená milosť, čo však neznamená automaticky aj zastavenie trestného stíhania zo strany Medzinárodného trestného súdu.

Saif Al-Islam Kaddafi ako druhorodený syn bývalého líbyjského vodcu Muammara Kaddafiho bol považovaný za jeho nástupcu a zároveň za najvplyvnejšieho človeka z úzkeho kruhu okolo diktátora Kaddafiho, ktorého moc vzhľadom na to, že ovládal celý štátny aparát sa rovnala vplyvu predsedu vlády.

Začiatkom roka 2011, keď vo viacerých arabských krajinách vypukli revolúcie proti mnohoročným diktatúram, sprevádzané masovými demonštráciami, tzv. „arabská jar“, žil Saif Al-Islam, držiteľ akademického titulu PhD z London School of Economics v Londýne. Po začatí revolúcie v Líbyii však bezodkladne odcestoval domov, aby pomáhal svojmu otcovi udržať režim v krajine.

Masové demonštrácie vyústili do zvrhnutia Muammara Kaddafiho v auguste 2011 a jeho syn Saif Al-Islam sa pokúsil utiecť cez Saharu do susedného Nigeru, avšak bol chytený a uväznený. Od roku 2011 je v domácom vezení v hornatom regióne Zintan na západe Líbye, mimo kontroly autorít z Tripolisu.

Keďže Líbya nie je členským štátom Rímskeho štatútu Medzinárodného trestného súdu (MTS), nie je daná jurisdikcia MTS nad územím Líbye ani nad jej občanmi. Dňa 26. februára 2011 bola situácia v Líbyii jednohlasne Radou bezpečnosti OSN (Rezolúcia Rady bezpečnosti OSN č. 1970/2011) postúpená MTS za účelom vyšetrovania údajného spáchania zločinov podľa medzinárodného práva na území Líbye od 15. februára 2011. Po ukončení

Saif Al-Islam Kaddafi [1]

predbežného prešetrovania situácie v Líbyii Úrad prokurátora MTS dňa 3. marca 2011 uviedol, že je dôvodné veriť, že na území Líbye boli spáchané zločiny spadajúce pod jurisdikciu MTS a rozhodol o začatí vyšetrovania. MTS dňa 27. júna 2011 vydal zatykač na Muammara Kaddafiho ako aj jeho syna Saifa Al-Islama za spáchanie zločinov proti ľudskosti voči civilnému obyvateľstvu zúčastnenému na demonštráciách proti Kaddafiho režimu. Zatykač voči Muammarovi Kaddafimu bol zrušený dňa 22. novembra 2011 z dôvodu jeho smrti, zatykač voči Saifovi Al-Islamovi zostáva stále v platnosti.

Ešte začiatkom mája 2012 líbyjská vláda namietala neprípustnosť vyšetrovania prípadu Saifa Al-Islama

Kaddafiho pred MTS, a to z dôvodu, že právomoc MTS nastupuje na základe princípu komplementarity v prípade, že štát nemôže alebo nechce stíhať spáchanie zločinov podľa medzinárodného práva. Líbyjská vláda však mala za to, že nakoľko sa na území Líbye vedie vyšetrovanie a trestné stíhanie, nemôže MTS nahradiť vnútroštátnu trestnú justíciu. Senátom MTS pre prípravné konanie boli námietky prípustnosti veci pred MTS odmietnuté a to z toho dôvodu, že podľa MTS Líbya nie je schopná viesť nezávislé a nestranné vyšetrovanie veci a nebolo ani preukázané, že skutky, pre ktoré je Saif Al-Islam stíhaný na domácej pôde, sú totožné so skutkami, pre ktoré je stíhaný zo strany MTS.

Muammar Kaddafi [2]

Názor senátu pre prípravné konanie bol rozhodnutím odvolacieho senátu MTS potvrdený dňa 21. mája 2014.

Medzičasom sa však v Líbyii v roku 2014 začal masový proces s predstaviteľmi bývalého režimu a Saif Al-Islam bol odsúdený na trest smrti in absentia za zločiny spáchané počas revolúcie v Tripolise, Tobruku, Benghazi a Misrate. Predstavitelia regiónu Zintan, v ktorom sa Saif Al-Islam nachádza od pádu režimu svojho otca, ho však odmietli vydať do Tripolisu, nielen na účely súdneho procesu, ale aj po vynesení rozsudku.

Dňa 12. apríla 2016 mu bola na základe rozhodnutia líbyjského parlamentu udelená amnestia. Karim Khan QC, obhajca Saifa Al-Islama pred MTS, sa vyjadril, že požiada MTS o ukončenie prípadu voči jeho klientovi, nakoľko tento bol stíhaný a súdený vo svojej domovskej krajine, v ktorej bol aj oslobodený, a je neprípustné, aby bola osoba stíhaná dvakrát za ten istý čin. Vyjadril sa tiež, že Saif Al-Islam sa stále nachádza v Líbyii a údajne ju neplánuje opustiť. Zostáva teda otáznosť ako sa k situácii postaví MTS a či zotrvá na svojom pôvodnom stanovisku, že zločiny, pre ktoré bol Saif Al-Islam stíhaný v Líbyii a teraz už aj oslobodený, nie sú totožné so zločini, pre ktoré bol na neho vydaný zatykač MTS.

Zdroje

FRANCE 24: Gaddafi son Saif Al- Islam released from Libya jail, his lawyer tells France 24, FRANCE 24, 7. júl 2016 (<http://www.france24.com/en/20160706-gaddafi-son-saif-al-islam-released-libya-jail-lawyer-justice>).

ICC: Gaddafi case: the Prosecutor v. Saif Al- Islam Gaddafi, International Criminal Court, ICC-01/11-01/11 (<https://www.icc-cpi.int/libya/gaddafi>).

Stephen, C.: Gaddafi son Saif Al- Islam freed after death sentence quashed, The Guardian, 7. júl 2016 (<https://www.theguardian.com/world/2016/jul/07/gaddafi-son-saif-al-islam-freed-after-death-sentence-quashed>).

Fotografie

- [1] Saif Al-Islam Kaddafi, Autor: Roland Schlager/ AFP/Getty Images, CC BY 2.0.
- [2] Muammar Kaddafi, Autor: U.S. Navy photo by Mass Communication Specialist 2nd Class Jesse B. Awalt, Public Domain Mark 1.0.

2) Evropský systém ochrany lidských práv

Burkiny: ano, či ne?

Helena Kopecká

Koncem srpna 2016 francouzský Nejvyšší správní soud dočasně pozastavil zákaz nošení burkin na plážích ve městě Villeneuve-Loubet. V meritu věci zatím soudem rozhodnuto nebylo. Následně dne 1. září 2016 soud zrušil zákaz nošení burkin na pláži v Nice, stejně jako pár dní předtím v Cannes.

Zákaz nošení burkin

Burkiny jsou muslimské plavky, které ženám zahalují tělo, včetně vlasů. Obličej zůstává odkrytý. Zákazy nošení burkin se začaly ve francouzských městech častěji objevovat od léta 2016 a při porušení zákazu bylo nutno zaplatit pokutu. Důvod zákazu byl odůvodňován tím, že burkiny příliš „zdůrazňují příslušnost k náboženství, což odporuje laickým zásadám republiky a může narušit veřejný pořádek.“

Nejvyšší správní soud Francie, Státní rada, dne 26. srpna 2016 projednával návrh francouzské Ligy lidských práv a Sdružení proti islamofobii ohledně pozastavení zákazu nošení burkin na plážích ve městě Villeneuve-Loubet. Soud rozhodl o pozastavení zákazu z důvodu, že zákaz vážně a zjevně nelegálně narušuje základní svobody, obzvláště svobodu pohybu a svobodu vyznání. Prozatím jde o dočasný verdikt. Následně dne 1. září 2016 nicméně soud zrušil zákaz nošení burkin na pláži v Nice, stejně jako pár dní předtím v Cannes. Rozhodnutí soudu však vyvolává bouřlivé debaty.

Celospolečenská debata

Zákaz burkin vzbudil v Evropě velkou celospolečenskou diskusi. Jak známo, v dubnu 2011 vstoupil ve Francii v účinnost zákon č. 2010-1192 zakazující zakrývání obličeje na veřejném prostranství, což se v praxi týkalo zejména typicky burek a nikábu. Na jedné straně se ozývají názory, že zákaz burkin je rovněž nutný, aby nedocházelo k dalšímu narušování veřejného pořádku v zemi. Objevují se též názory, že jde o náboženský symbol odkazující k teroristickým hnutím.

Burkini [1]

Protichůdná stanoviska namítají, že burkiny nechávají tvář žen odhalenou a není zřejmé, proč by jejich nošením mělo docházet k narušování veřejného pořádku. Stejně tak oponují, že je absurdní hovořit o náboženském symbolu souvisejícím s teroristickými hnutími. Tyto názory dále poukazují na to, že jde svým způsobem o kolektivní trest pro všechny praktikující muslimky, které vylučuje z návštěv pláže.

Celkově dochází ke zbytečnému napětí mezi muslimským a nemuslimským obyvatelstvem, a to v době, kdy francouzská společnost už tak čelí napětí kvůli bezpečnostní situaci v zemi. Zákaz používání burkin navíc představuje konkrétní příklad, kdy stav ohrožení v zemi může být nebezpečně rozšiřován na otázky týkající se lidských práv a otázek rovnosti. Na toto riziko opakovaně poukazuje například organizace Human Rights Watch.

Burkiny - možný případ pro ESLP?

Svobodu myšlení, svědomí a náboženského vyznání zaručuje čl. 9 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen Úmluva). Tato svoboda není absolutní, jak vyplývá z odstavce druhého tohoto článku, dle kterého může být zákonem omezena, je-li to v demokratické společnosti nezbytné v zájmu veřejné bezpečnosti, ochrany veřejného pořádku, zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.

Zastánci zákazu burkin argumentují, že tento zákaz je ospravedlnitelný právě pod čl. 9 odst. 2 Úmluvy. Státům je dána v této oblasti určitá míra uvážení. V případě *Ahmet Arslan a ostatní proti Turecku* (stížnost č. 41135/98, rozsudek ze dne 23. února 2010), Evropský soud pro lidská práva (dále jen ESLP) hodnotil limity pro ospravedlnění použití čl. 9 odst. 2 Úmluvy. Soud posuzoval, zda zákaz nošení náboženského oděvu na veřejném prostranství byl stanoven zákonem, sledoval legitimní cíl a byl nezbytný v demokratické společnosti. ESLP nakonec rozhodl o porušení čl. 9 Úmluvy ze strany Turecka, které potrestalo skupinu tureckých obyvatel náležejících k náboženské skupině za to, že se procházeli ve svém specifickém oblečení.

Soud v tomto případě uvedl, že zákaz jako takový by sice teoreticky mohl sledovat jeden z legitimních cílů vyplývajících z čl. 9 Úmluvy, nicméně zákaz nebyl v tomto případě nezbytný v demokratické společnosti. Z faktů případu dále nevyplývalo, že by členové skupiny tím, že vyjadřovali svou víru určitým oděvem, ohrožovali veřejnou bezpečnost či na někoho vyvíjeli propagandistický tlak. Otázkou je, pokud by se případ burkin objevil před ESLP, bylo by možné jejich zákaz posoudit jako nezbytně nutný?

Podobnost s případem burkin lze možná do určité míry vidět u případu *S.A.S. proti Francii* (stížnost č. 43835/11, rozsudek ze dne 1. července 2014),

Cedule zakazující nošení burkini [2]

ve kterém se ESLP zabýval otázkou zákazu náboženských symbolů na veřejnosti, přesněji šlo o posouzení, zdali francouzský zákon zakazující zahalování tváře na veřejných prostranstvích neporušuje čl. 9 Úmluvy (dále namítáno také porušení čl. 8, 10 a 14 Úmluvy).

ESLP neshledal porušení Úmluvy a legitimizoval snahu Francie zachovat tzv. základní pravidla soužití ve společnosti (koncept „*living together*“), kdy cíl zachovat minimální požadavky kladené na způsob života ve společnosti je legitimním cílem pro ochranu práv a svobod jiných (o rozsudku je možno se více dočíst v Bulletinu 7.-8. číslo, VI. ročník, červenec/srpen 2014, str. 7–8).

Nelze zcela vyloučit, že se otázka nošení burkin jednou před ESLP objeví. Francie by mohla argumentovat tím, že zákaz sleduje legitimní cíl „soužití pohromadě,“ tak jako s tím uspěla v případě *S.A.S. proti Francii*. Nicméně tam hrála důležitou roli bariéra ve společenské komunikaci založená burkou

a nikábem. Jelikož burkiny nezakrývají obličej, a navíc jsou nošeny pouze v omezeném prostředí (na pláži), je možné, že by ESLP shledal jejich zákaz nepřiměřený cíli „soužití pohromadě.“ Pokud by však ESLP seznal, že zákaz směřuje k legitimnímu cíli, otázkou je, jestli by byl také shledán nezbytným v demokratické společnosti.

Otevřenou otázkou zůstává, zdali zakazování nošení muslimských plavek může skutečně pomoci k naplnění konceptu žití pospolu, a zdali tomu není spíše naopak.

Zdroje

Jeannerod, Bénédicte (2016): France's Shameful and Absurd Burkini Ban, 25. srpna 2016 (<https://www.hrw.org/news/2016/08/25/frances-shameful-and-absurd-burkini-ban>).

Berry, Stephanie (2016): The 'Burkini Ban' – A Red Line even for the European Court of Human Rights?, 7. září 2016 (<http://ohrh.law.ox.ac.uk/>

the-burkini-ban-a-red-line-even-for-the-european-court-of-human-rights/).

Němčák, Vítězslav (2011): Zákaz nošení burky ve Francii, 18. dubna 2011 (<http://jinepravo.blogspot.cz/2011/04/vitezslav-nemcak-zakaz-noseni-burky-ve.html>).

iDNES.cz (2016): Francouzský soud pozastavil zákaz nošení burkin na plážích, 26. srpna 2016 (http://zpravy.idnes.cz/soud-zruseni-zakazu-burkini-dgo/zahranicni.aspx?c=A160826_152512_zahranicni_ert).

Echo24 (2016): Francouzský soud zrušil zákaz burkin. Města ho odmítají respektovat, 26. srpna 2016 (<http://echo24.cz/a/wRshw/francouzsky-soud-zrusil-zakaz-burkin-mesta-ho-odmitaji-respektovat>).

Fotografie

- [1] Burkini, autor: Giorgio Montersino, zdroj: Flickr, licencována pod CC BY-SA 2.0.
- [2] Cedule zakazující nošení burkini, autor: Bruno Sanchez, zdroj: Flickr, licencováno pod CC BY 2.0.
- [3] Ženy na pláži v Mogadishu, autor: AMISOM Public Information, zdroj: Wiki-media Commons.

Ženy na pláži v Mogadishu [3]

Pomoc k právu

Martin Dominik

Složitost současného práva je mnohdy výzvou i pro vzdělaného právníka. Pro obyčejného člověka pak může představovat nepřekonatelnou hráz. Tuto hráz i různé překážky je však možné zmenšovat či odstranit pomocí zlepšení podmínek pro přístup ke spravedlnosti.

Peníze, peníze

V běžném životě se lidé neustále setkávají s právem, aniž si to vůbec uvědomují. Jeho pomoc pak – v lepším případě – vyhledávají, až když nastane problém, který potřebují řešit. Také mohou být do sféry jeho přímého vlivu vtaženi druhou stranou. V této situaci zjišťují, že právu nemusí rozumět či neví, jak jej uplatnit.

Proto se obrací na profesionální znalce práva, tedy právníky. Pro tyto je orientace v právu a jeho uplatňování zdrojem příjmů a vyžadují tedy za své služby mnohdy nemalé částky. Někteří jedinci nejsou schopni tyto kvalifikované služby hradit a dostávají se tedy oproti druhé straně sporu do nevýhodného postavení.

Státy i mezinárodní organizace prosazují pravidla, která mají nepoměr odstranit. Zároveň však hledají rovnováhu mezi rovností a osobní odpovědností.

Potřeba a možnost

Každý má možnost ve své vlastní věci vystupovat sám. Jak již však bylo naznačeno výše, tento postup není vždy efektivní. Mnohdy je třeba rady a vedení odborníka. Právo Evropské unie i Rady Evropy na situaci pamatuje, a to zejména v oblasti trestního práva.

Vychází se z toho, že v některých případech je odbornost nutná a bez ní není osoba schopna prosazovat svá práva. Pokud by vše záviselo jen na dostupných finančních prostředcích, jednalo by se o právo bohatých, což odporuje liberálnímu demokratickému zřízení, kde jsou si všichni alespoň formálně rovni.

V určitých případech se nabízí poskytování právních služeb zdarma. V zásadě si osoba, která si nemůže dovolit právní služby z finančních důvodů,

Advokát [1]

musí o právní pomoc zdarma požádat a musí splňovat podmínky pro přiznání. Prvním kritériem je finanční situace žadajícího, kdy prokazuje, že nemá dostatečné prostředky, aby si právní služby sám hradil.

Další měřítko je zajímavější a týká se samotného sporu. Musí být tak náročný, aby jej osoba bez odborných znalostí nemohla být schopna efektivně řešit, respektive neměla šanci na úspěch. Složitost nepramení jen z hmotného práva, ale může spočívat i v náročných procesních formách úkonů.

Otázkou je, jak ji posuzovat, zda objektivně nebo subjektivně - tedy s ohledem na konkrétní situaci. Kombinují se obě řešení, kdy je první, objektivní hledisko, použito u povinného zastoupení, které je v ČR uplatňováno například při podání dovolání. Druhé, subjektivní hledisko, se pak uplatní při posuzování žádosti.

Pomoc je primárně určena fyzickým osobám. Její povaha však nevylučuje z okruhu svých beneficiantů ani osoby právnické. K nim se evropské státy však v této problematice obecně staví zdrženlivěji.

Přítom jim hrozí mnohdy stejná újma jako lidem, zvláště jedná-li se o malé nevýdělečné společnosti.

K zabezpečení právní pomoci slouží různé systémy. Stát může hradit služby advokáta, což je nejobvyklejší řešení. Existují však i jiné cesty, například pojištění na právní služby nebo možnost započíst si náklady do odpočtu z daně, kde se šetří i postupné transferové náklady na uplatnění.

Volba versus pomoc

V trestních věcech se v evropských státech ve vybraných případech uplatňuje tzv. nutná obhajoba. Jedná se o případy, kdy zákonodárce presumuje, že obviněný není schopen se sám efektivně bránit, například proto, že je omezen na svobodě či nemá dostatečné rozumové schopnosti. V těchto případech je právní pomoc advokáta nezbytná.

Váhy spravedlnosti [2]

Další skupina situací nesouvisí s osobou, ale s intenzitou možného trestu. Typicky se bude jednat o výjimečný trest doživotí. Státy a společnost zde pocítují nutnost poskytnout obviněnému právní pomoc v zájmu spravedlnosti.

Problematickým se může jevit, pokud osoba, v jejíž prospěch je pomoc poskytována, ji odmítá. Dostávají se tu do střetu hodnoty spravedlnosti a svobody. Člověk má právo rozhodovat o svém osudu, a to i ve svůj neprospěch. Nicméně společnost má zase zájem na tom, aby řízení skončilo pokud možno „spravedlivě“. K tomu je činnost advokáta někdy nezbytná. Jak v této situaci rozhodnout? *De lege lata* je situace vcelku jasná, je však možné se zamyslet nad jejím účelem a budoucností.

V konečném důsledku převažuje zájem spravedlnosti, jak potvrzuje i Evropský soud pro lidská práva. V některých situacích musí mít člověk obhájce, i když o jeho služby nemá zájem. Samozřejmě není nucen s ním spolupracovat, ani mu nijak pomáhat. Současná společnost je založena na individuální odpovědnosti každého za svá rozhodnutí a na svobodě jednotlivce, proto se tento přístup může jevit jako příliš paternalistický. Na druhou stranu zřejmě předchází možnému zneužití či vlivu nátlaku na slabší stranu. Otázkou je, zda by neměl větší váhu za svá rozhodnutí nést samotný aktér.

Ačkoliv se tedy jedná o problematiku na první pohled ustálenou a jasnou, zůstává zde široký prostor pro diskuzi. Rovnováha mezi svobodou a zájmem na spravedlnosti se v čase mění. Stejně tak musíme pohlízet na její úpravu v pozitivním právu a zkoumat, zda odpovídá společenské poptávce. Zakotvení by nemělo vést k zakonzervování stavu, ale naopak být předmětem hodnocení a případných změn.

Fotografie

- [1] Advokát, autor: neznámý, Wikimedia commons, public domain.
 [2] Váhy spravedlnosti, autor: Tim Evanson, zdroj: Flickr, licencováno pod CC BY-SA 2.0.

Zdroje

Agentura Evropské unie pro lidská práva. 2016. Handbook on European law relating to access to justice (http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-ecthr-2016-handbook-on-access-to-justice_en.pdf).

3) Mezinárodní politika, byznys a lidská práva

Vyšla kniha o pracovních podmínkách čínských dělníků

Josef Kovařík

Rádio Svobodná Asie (RFA) v polovině září publikovalo e-knihu věnující se útlaku dělníků na pozadí čínského hospodářského zázraku nastartovaného na konci 70. let. Kniha se skládá z celkem 88 rozhovorů s čínskými dělníky z různých pozic a zaměstnání, z nichž většina byla nějakým způsobem poškozena.

O transformaci Číny do pozice světového ekonomického giganta toho již bylo napsáno spousta. Kniha Han Dongfanga z RFA však jako dosud jedna z velmi mála publikací popisuje odvrácenou tvář této přeměny. Podle autora knihy je tato tvář prezentována všemi 88 dělníky, s nimiž hovořil. Všichni respondenti mají jednu věc společnou, a sice tu, že se stali oběťmi různého druhu nespravedlnosti. Více než polovina přitom utrpěla v rámci své profese nějaké zranění či zdravotní újmu s trvalými následky. Zbylí byli nuceni pracovat v nevyhovujících podmínkách, za menší plat, než který měli ve smlouvě či byli bezdůvodně vyhozeni z práce bez nároku na odškodnění.

Katastrofální pracovní podmínky

Dongfang jako jedno z nejhorších příkoří čínských dělníků popisuje katastrofální pracovní podmínky a systematické zanedbávání základních pravidel bezpečnosti práce. Jako příklady jsou uváděny především příběhy horníků z různých dolů a různých časových období. Většina z nich, i přes vědomí velkého nebezpečí, vyhledala tuto práci z důvodu lepšího finančního ohodnocení než jaké panuje u většiny profesí v Číně. V mnoha případech se jim ale toto rozhodnutí nakonec vymstilo. Zranění utrpěná při práci v dole si z větší části nakonec museli hradit sami. Ti, kteří utrpěli vážnější zranění s trvalými následky, se pak (mnohdy navíc neúspěšně) dohadují a soudí o odškodné, navíc ještě jejich šance získat jinou práci jsou díky zranění mnohdy minimální.

Lidé pracující v těžebním průmyslu jsou navíc náchylní k pneumokonióze, což je onemocnění plic

Han Dongfang [1]

způsobené dlouhodobým vdechováním prachu a nečistot v ovzduší, kterého je v čínských dolech obrovské množství. To pak vede k zánětům a zápalům plic doprovázených záchvaty dusivého kašle a dýchavičností. Postupně se u nemocného objevuje vlivem postupu nemoci úbytek sil až dojde k úplné ztrátě schopnosti vykonávat fyzickou práci a nakonec i ke smrti. Podle odhadů touto nemocí trpí až šest milionů dospělých Číňanů, avšak oficiálně je registrován zhruba každý desátý případ. Snaha o dosažení odškodného je i v těchto případech většinou marná a nemocný pracovník zpravidla zemře, než se dočká rozsudku.

Podobné podmínky panují rovněž i v dalších rizikových profesích, jako je práce v ocelářském průmyslu, ale i například ve strojírenství, kde rovněž dochází k úrazům převážně vinou zastaralých a špatně fungujících strojů ve výrobě. Všechny nemoci a úrazy na pracovišti mají společné jmenovatele v neochotě kompetentních orgánů jednat s postiženými osobami.

Problémy s výplatami mezd a mizivé sociální jistoty

Kromě problémů ohledně pracovních podmínek jsou ve velké míře přítomny také problémy týkající se platební kázně mnohých firem vůči dělníkům, přičemž patrně nejhorší situace panuje ve stavebnictví. Je známo mnoho případů, kdy firmy dlužily zaměstnancům většinu výplat, ačkoliv dálnice, budovy či mosty byly už měsíce nebo roky vystavěné. Peníze se totiž místo obvyklého zákonného způsobu, kdy dělník dostává mzdu pravidelně každý měsíc, vyplácejí většinou zpětně po dokončení stavby, což však v mnohých případech vede ke komplikacím. Celkem běžně se totiž stává, že peníze původně určené na výplaty během doby stavby prostě někde „zmizí“. Zaměstnanci se v takových případech obvykle obracejí na místní samosprávy, ovšem ty většinou celý proces nesmyslnou byrokracií notně zkomplikují, než by jej vyřešily. Takto postiženým lidem, z nichž mnozí kvůli práci vyjíždějí z domova vzdáleného i přes tisíc kilometrů, tak nezůstává téměř žádná naděje k domáhání svých práv.

I dělníci, kterým byla celý život vyplácena mzda poměrně bez komplikací, nemají jistotu, že jim bude jako mzda předtím vyplácen i důchod. Pracovní zákon v Číně totiž říká, že všichni stálí pracovníci musí mít podepsanou pracovní smlouvu, ovšem v praxi je jeho plnění poměrně vágní. Ti lidé, kteří tedy pracovali dlouhou dobu bez pracovní smlouvy, mají mnohdy problém s vyplácením důchodů, jelikož oficiálně dlouhou dobu nikde nepracovali a na

plný důchod nemají nárok. Nezřídka je problém i s tím, že zaměstnavatel neplatí sociální či zdravotní pojištění a zaměstnanci jsou tak poškozováni i v tomto směru.

Z výše popsaného je patrné, že problém stojí především ve velmi povýšeném chování firem vůči zaměstnancům. Dokud bude vláda toto chování tolerovat a dokud zaměstnavatelé budou mít pocit, že stojí nad zákonem, situace ohledně práv dělníků v Číně se jen tak nezmění.

Zdroje

Business and Human Rights Resource Centre. China: New e-Book by Labor Advocate Han Dongfang uncovers 'Dark Side of China's Economic Rise,' proposes a way out. 13. 9. 2016 (<https://www.business-humanrights.org/en/china-new-e-book-by-labor-advocate-han-dongfang-uncovers-%E2%80%98dark-side-of-china%E2%80%99s-economic-rise%E2%80%99-proposes-a-way-out>).

Han Dongfang. China workers wronged. (<http://www.rfa.org/english/bookshelf/ChinasWorkersWrongedpdf.pdf>).

Fotografie

- [1] Han Dongfang, foto: La Serviette, Wikimedia Commons, CC-BY-2.0.
- [2] Okolí vstupu do jednoho z dolů v Číně, foto: Peter Van Den Bossche, Wikimedia Commons, CC-BY-SA-2.0.

Okolí vstupu do jednoho z dolů v Číně [2]

4) Česká republika a lidská práva

Zdravotně postižení s asistenčním psem se dočkají zákonné ochrany

Hana Gabrielová

Již od roku 2009 se Kancelář veřejného ochránce práv zabývá ochranou práv osob se zdravotním postižením, které využívají speciálně vycvičené psy. Zákonná úprava práv osob doprovázených asistenčním psem však v České republice doposud neexistovala.

Jedním z významnějších kroků ombudsmana v souvislosti s touto problematikou bylo vydání *Doporučení veřejného ochránce práv pro přístup vodících a asistenčních psů do veřejných prostor* z roku 2010. Toto doporučení poukazovalo na prohlubování vyloučení osob se zdravotním postižením z účasti ve veřejném životě a pracovní angažovanosti a přitom navrhovalo odstranění překážek vedoucích k jejich mobilní neaktivitě.

Účast zdravotně postižených na společenském životě je součástí principu antidiskriminace a zároveň práva na rovnost příležitostí pro zdravotně postižené. K jejich naplnění je nutné nahlížet na asistenční a vodící psy jako na nepostradatelnou součást osoby se zdravotním postižením. Proto jsou případy, kdy dochází k zákazu vstupu psů vycvičených k doprovodu osob se zdravotním postižením do veřejných prostor, ombudsmankou kvalifikovány jako nepřímá diskriminační.[1]

Pes jako kompenzační pomůcka

Z výše uvedeného doporučení ombudsmanky dále vychází charakteristika asistenčních psů. Uvádí se, že pes sloužící jako zvláštní nebo také kompenzační pomůcka má obdobnou povahu jako např. protéza či invalidní vozík. Hendikepovaným tak kompenzuje lidskou asistenci a usnadňuje osobní mobilitu.

Asistenční psi se řadí mezi kompenzační pomůcky, sloužící k usnadnění výkonu činností, které by postižená osoba nebyla schopna zvládnout sama. Z tohoto důvodu by zvláštní zpoplatňování těchto psů bezdůvodně finančně zatěžovalo zdravotně postiženého, čímž by vedlo k další nerovnosti oproti osobám bez postižení.[1]

Ilustrační fotografie [1]

Konec roku přinese změny

Veřejná ochránkyně práv nerezignovala od dlouholetého úsilí a v dubnu letošního roku z důvodu absence zákonné úpravy vydala *Doporučení ve věci vydání zákona, který by upravil některá práva osob se zdravotním postižením, které využívají doprovodu psa se speciálním výcvikem*. [2]

Žádosti ombudsmanky Šabatové byly vyslyšeny a do konce letošního roku má Ministerstvo práce a sociálních věcí za úkol vytvořit zákon, který by

upravil některá práva osob se zdravotním postižením, jež využívají doprovodu psa se speciálním výcvikem. Návrh by měl upravovat právo zdravotně postižených vstupovat do veřejně přístupných prostor a do prostředků veřejné dopravy bez zvláštního zpoplatnění.

Využívání asistenčních psů nesmí být nikterak znevýhodňováno, v opačném případě by mohlo dojít k diskriminaci hendikepovaných osob. Tento požadavek ombudsmanky vychází zejména ze stížností zdravotně postižených osob, které byly doposud omezovány ve svých statusových a přístupových právech. Zároveň bude zákon upravovat postavení asistenčních psů a jejich výcvik.[3]

Poznámky

[1] Veřejný ochránce práv. Doporučení veřejného ochránce práv pro přístup vodicích a asistenč-

ních psů do veřejných prostor ze dne 10. srpna 2010. Brno: Veřejný ochránce práv. Dostupné z: http://www.ochrance.cz/uploads/tx_odlistdocument/31-10-DIS-JKV_doporuzeni.pdf.

[2] Veřejný ochránce práv. Doporučení ve věci vydání zákona, který by upravil některá práva osob se zdravotním postižením, které využívají doprovodu psa se speciálním výcvikem. Brno: Veřejný ochránce práv. Dostupné z: http://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/Zvlastni_opravneni/Vlada/asistencni-psi.pdf.

[3] Veřejný ochránce práv. Ochránkyně uspěla u vlády se zákonem o asistenčních psech. Brno: Veřejný ochránce práv. Dostupné z: <http://www.ochrance.cz/aktualne/tiskove-zpravy-2016/ochrankyne-uspela-u-vlady-se-zaknem-o-asistencnich-psech/>.

Fotografie

[1] Guide Dogs of America, autor: Jill Encarnacion, Flickr, CC BY-NC-ND 2.0.

[2] Physical Assistance Dogs, autor: HW Wessell, Flickr, CC BY 2.0.

Asistenční psi [2]

Na cestě k inkluzi ve vzdělání – krok správným směrem či přešlapování na místě?

Michal Oščipovský

Jak vyplývá ze statistik uvedených ve vládní zprávě o stavu romské menšiny za rok 2015, po devíti letech, které uplynuly od vydání rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci *D. H. proti České republice*, je segregace (nejen) romských dětí ve vzdělání v České republice stále přetrvávajícím fenoménem. V únoru loňského roku poslanci odhlasovali novelu školského zákona, která má tento problém pomoci řešit. Řada změn týkajících se inkluze ve vzdělávání je přitom účinná až od 1. září 2016. Jaké změny to jsou a jak by měly pomoci s vyřešením tohoto problému?

Vzdělání na základních školách představuje pro žáky bezesporu důležitou etapu jejich života. Nejen že základní škola připravuje děti na jejich další vzdělávací či profesní dráhu, má i svou socializační funkci, neboť setkávání se svými vrstevníky může být pro žáky stejně formativní jako vzdělání samotné. Proto není divu, že při snaze o dosažení rovných příležitostí (například na pracovním trhu), bývá kladen důraz i na oblast školství.

Ani řadu let po vynesení rozsudku ve věci *D. H. proti České republice*,^[1] ve kterém Evropský soud pro lidská práva konstatoval, že v ČR dochází k disproporčnímu zařazování romských dětí do speciálních škol se sníženou vzdělávací zátěží, se však nepodařilo problém segregace těchto žáků od žáků navštěvujících řádné základní školy uspokojivě vyřešit. „Krok správným směrem“ má představovat novela školského zákona, kterou poslanci schválili na začátku loňského roku. Řada změn, které mají vést k větší inkluzi ve vzdělání, má však účinnost až od září tohoto roku. Tato novela je zároveň součástí Akčního plánu inkluzivního vzdělávání na období 2016 – 2018, který byl vypracován v rámci MŠMT.^[2] Jaké změny tedy přináší?

Přípravné třídy pro všechny

Jednou ze změn je zavedení možnosti navštěvování přípravných tříd před nástupem na základní školu pro všechny děti, přičemž původně tyto třídy fungovaly pouze pro sociálně znevýhodněné žáky. Jednalo se zpravidla o romské děti, které zároveň

Romská holčička [1]

navštěvovaly mateřské školy méně často než děti, které z romských rodin nepocházely. Cílem této změny by mělo tak být omezení etnické segregace v předškolním vzdělávání.^[3] Dalším nástrojem k dosažení tohoto cíle by mělo být navyšování kapacit mateřských škol či zavedení povinné docházky do posledního ročníku předškolního vzdělávání, přičemž obě varianty (přípravný ročník ZŠ a mateřská škola) by měly zůstat bezplatnými.

Co se základního vzdělání týče, měla by podle nového školského zákona platit zásada integrace sociálně či zdravotně znevýhodněných dětí do tříd s ostatními dětmi. Nemělo by tak docházet k jejich umísťování do speciálních tříd, ve kterých by probíhala výuka s nižší intenzitou. Žákům bude zároveň k dispozici systém bezplatných podpurných opatření, která se mají individuálně lišit a která mají

Knihovna [2]

umožnit řádné vzdělávání znevýhodněného žáka v „normálním“ režimu.

Reforma či gesto?

Je příliš brzy na hodnocení těchto změn a jejich dopadu na přiblížení se ideálu rovných příležitostí ve vzdělávání. Jak plyne ovšem i ze *Žprávy o stavu romské menšiny pro rok 2015*, která byla vypracována na základě usnesení vlády ČR, řada Romů nemá důvěru ve školský systém a nevede svoje děti k tomu, aby se naplno věnovaly výuce a po absolvování základní školy nastoupily na sekundární či terciální stupeň vzdělání. Důvody proto samozřejmě nemusí být pouze kulturní či sociální (v romských komunitách je nižší úroveň vzdělání a nezaměstnanost poměrně běžná), ale i finanční.[4] Je tedy otázkou, nakolik se výše uvedené změny projeví v praxi či nakolik budou uvedené změny představovat spíše jen „zdvořilostní“ gesto bez reálného dopadu.

Poznámky

- [1] Rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 13. 11. 2007 ve věci D. H. proti České republice, č. 57325/00. Dostupné z: <http://hudoc.echr.coe.int/eng/?i=001-83256>.
- [2] Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy: Akční plán inkluzivního vzdělávání pro období 2016 – 2018. Dostupné z: http://www.vzdelavani2020.cz/images_obsah/dokumenty/apiv_2016_2018.pdf.
- [3] Tamtéž.
- [4] Úřad vlády ČR: Zpráva o stavu romské menšiny za rok 2015. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/zalezitosti-romske-komunity/dokumenty/zprava-o-stavu-romske-mensiny-za-rok-2015-146576/>.

Fotografie

- [1] Romská holčička. Autor: Jozue55; Public domain CC0.
- [2] Knihovna; Autor: Jarmoluk; Public domain CC0.

Monitoring lidskoprávních publikací

Přehled aktuálních odborných článků o lidských právech

Lenka Vavrušová

Vnitrostátní právo

Balík, S. – Hloušek, V.: The development and transformation of the Czech party system after 1989. *Acta Politologica* 2/2016.

Brunclík, M. – Kubát, M.: The Czech Parliamentary Regime After 1989: Origins, Developments and Challenges. *Acta Politologica* 2/2016.

Havlík, V. – Voda, P.: Lost Stability? Re-Alignment of Party Politics and the Rise of New Political Parties in the Czech Republic. *Acta Politologica* 2/2016.

Linek, L.: Legitimacy, Political Disaffection and Discontent with (Democratic) Politics in the Czech Republic. *Acta Politologica* 2/2016.

Lebeda, T.: Voting under Different Rules / Governing under Different Rules. The Politics of Electoral Reforms in the Czech Republic. *Acta Politologica* 2/2016.

Poláková, M. – Kostecký, T.: Povolání zvolených poslanců za první republiky a dnes. *Středoevropské politické studie* 1/2016.

Roberts, A.: What Do We Know and What Do We

Need to Know about the Quality of Democracy in the Czech Republic? *Acta Politologica* 2/2016.

Vnenk, V.: Problematika jmenování předsedy vlády a úvahy de constitutione ferenda. *Právní rozhledy* 15-16/2016.

Wintr, J. – Antoš, M. – Kysela, J.: Direct election of the president and its constitutional and political consequences. *Acta Politologica* 2/2016.

Mezinárodní a právo Evropské unie

Dvořák, P. – Pitrová, M.: Vliv regionálních vlád na pozice států v Radě EU: Ústavně-právní perspektiva. *Mezinárodní vztahy* 3/2016.

Grmelová, N.: Přístup jednotlivců k žalobě pro nečinnost před Tribunálem Soudního dvora EU. *Současná Evropa* 2/2015.

Havlová, R.: Evropská unie a krize v Sýrii. *Současná Evropa* 2/2015.

Hubková, P.: Jeden test nestačí - Střet základních ekonomických svobod a základních lidských práv v judikatuře Evropského soudního dvora. *Současná Evropa* 2/2015.

LEGAL RESPONSES TO FORCED MASS MIGRATION: REGIONAL APPROACHES AND PERSPECTIVES

October 21-22 2016 Palacký University Olomouc

The conference aims at exploring legal responses to forced mass migrations from a European and African perspective, as well as from the perspective of other regions. The conference will address and investigate the following major issues:

- responding through law: mass influx of forced migrants as a legal challenge at the regional and national level;
- the problem of mass influx in various regions of the world and the specificities of applicable legal frameworks with a particular focus on African and European issues/developments;
- definition of basic international legal concepts and frameworks applicable in the context of mass migration.

www.massmigration.upol.cz

Kodrazi, S. – Heler, D.: EU Facilitated Belgrade - Pristina Talks: Analysis of the Impact of Domestic Actors on the Process of Dialogue. *Současná Evropa* 2/2015.

Kováčová, L.: Európsky parlament a rámovanie zahraničnej politiky EÚ: emancipovaný aktér alebo verný nasledovateľ? *Současná Evropa* 2/2015.

Sedláček, P.: Konsolidace zastoupení členských států Evropské unie v Mezinárodním měnovém fondu. *Mezinárodní vztahy* 3/2016.

Politologie, mezinárodní vztahy, zahraniční politika

Avanesova, M. - Naxera, V.: Proměny vztahů ruské pravoslavné církve a státu v době patriarchy Kirilla. *Středoevropské politické studie* 1/2016.

Dubský, Z.: Deeskalace války na Ukrajině a její řešení pomocí mezinárodních bezpečnostních organizací. *Vojenské rozhledy* 3/2016.

Galčenko, A.: Oficiální pozice Ruska v rámci konfliktu na Ukrajině. *Mezinárodní politika* 9/2016.

Gilka, M.: CUFTA - Free Trade Agreement: Ukraine and Canada. *Mezinárodní politika* 9/2016.

Kopecký, P.: Pět let války v Sýrii: překresleme mentální mapy. *Mezinárodní politika* 9/2016.

Kříž, P. – Skoruša, L.: Legalita v činnosti vojenské policie při poskytování podpory hostitelskou zemí. *Vojenské rozhledy* 3/2016.

Martinák, L.: Příčiny vojenského převratu: syntetizovaný kauzální model. *Středoevropské politické studie* 1/2016.

Nevyhoštěný, J.: Proč Erdoğan Gülena nenávidí? Klíčem je politický islám. *Mezinárodní politika* 8/2016.

Ratkošová, A.: Situácia vo Francúzsku po júlových teroristických útokách. *Global Politics* 8/2016.

Rudincová, K.: Konflikt v Jižním Súdán: příčiny a možnosti řešení. *Mezinárodní politika* 9/2016.

Sankot, O.: Komparativní výhody zemí V4 a Německa – porovnání sektorů podle míry kvalifikace pracovní síly a technologické intenzity. *Současná Evropa* 2/2015.

Taterová, E.: Československá zahraniční politika vůči Izraeli v první polovině padesátých let 20. století. *Mezinárodní vztahy* 3/2016.

Centrum
pro lidská práva
a demokratizaci

Centrum pro lidská práva a demokratizaci

akademický think-tank, člen mezinárodní sítě lidskoprávních center a řešitel grantových projektů hledá

STÁŽISTY/STÁŽISTKY

pro pravidelné psaní textů do Bulletinu o lidských právech, řešení grantových projektů, přípravu policy paperů a seminářů v tematických oblastech

- Česká republika a lidská práva
- Evropský systém ochrany lidských práv
- Mezinárodní politika, byznys a lidská práva
- Mezinárodní trestní spravedlnost

Zájemci necht' pošlou do **20. října 2016** na e-mail info@centrumlidskaprava.cz zprávu obsahující v předmětu slovo „Stáž“ a za pomlčkou název tematické oblasti, které by se chtěli věnovat. Do obsahu zprávy uveďte krátké zdůvodnění svého zájmu a do přílohy e-mailu přiložte svůj životopis.

Bližší informace o činnosti Centra naleznete na webových stránkách

www.centrumlidskaprava.cz

Centrum
pro lidská práva
a demokratizaci

Bulletin vydává Centrum pro lidská práva a demokratizaci

Adresa redakce Hubert Smekal, Joštova 10, 602 00 Brno, Česká republika
e-mail hsmekal@fss.muni.cz | **webové stránky** www.centrumlidskaprava.cz
tel. 549 498 264 | **Redakční rada** Jan Lhotský (editor), Lukáš Hoder, Linda Janků, Hubert Smekal, Ladislav Vyhnánek | **Sazba** Michaela Kašperová | **ISSN** 1804-2392.